

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	K 24—	v upravnilištvu prejemam:	K 22—
celo leto	12—	celo leto	11—
pol leta	6—	pol leta	550
četr leta	2—	na mesec	190

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafova ulica št. 5, (l. nadstropje na levo), telefon št. 34.

izhaja vsak dan zvečer izvzemši nedelje in praznike.

Inserati veljajo: petrostopna pettt vrsta za enkrat po 14 vin, za dvakrat po 12 vin, za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih inseracijah po dogovoru.

Upravnilištu nej se pošljajo naročnine, reklamacije, inserati itd.

to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena nročila brez istodobne vposlatve naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	K 25—	za celo leto	K 28—
celo leto	13—	za Ameriko in vse druge dežele:	
pol leta	650	celo leto	K 30—
četr leta	230		

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamke.

Upravnilištu: Knafova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče na levo), telefon št. 85.

Vprašanju slovenskega vseučilišča.

I.

Nimam namena utemeljevati ghteve po ustanovitvi slovenskega vseučilišča, ker za to se je že tolkotrat in tako prepričevalno govorilo, da bi bila res odveč vsaka beseda v em oziru; ampak v kratkih potezah jocem razložiti, v kakšnem štadiju sedaj vprašanje slovenskega vseučilišča in kako si predstavljam godno najhitrejo rešitev tega perečega vprašanja.

Nečven fanatizem nemškega ljuštva in pa skrajna pristranost akademičnih oblasti, katerim je slovenski visokošolec izpostavljen brez kakšne zaščite, je vzbudila l. 1901. v slovenskem dijaštvu vnovič idejo ustne univerze v Ljubljani. Naduvajstvo slovan visokošolec je ednajški rezurzi manifestiralo z Ljubljano. vseučilišče v Ljubljani. Delegacija dunajskih in graških akademikov je izročila tozadnevno spomenico naučnemu ministru. Ta je prisnil to našo zahtevo kot upravičeno, ko je povzel besedo v zbornici ob politiki debate o nujnem predlogu, v katerem je slovenska delegacija izjavila takojšnjo ustanovitev vseučilišča v Ljubljani, je izrekel ponujivje besede: Poslopje z napisom »kr. univerza« še ni vseučilišče, ampak treba je predvsem zato spoštovati učnih moči. Bil sem takrat v rokodelnik na Dunaju in z galerije poslušal ministrov govor z zanimaljem zatiranega slovenskega visokošoleca. Bogme, minister govoril, sem dejal sam pri sebi. Tekom debate so se mi odprele oči, da sem znan, da slovenska politika v parlamentu glede univerze ni dovolj resna. Nemci so se norčevali kakor sultanski samosrajčniki, minister, ki je odkritosrečen mož pa nam je bil takrat dober nasvet. Ali pa smo pod tistih dob kaj spomnitovali? Torej kaže zadnji nastop slovenske akademische delegacije, gotovi činiti se sedaj niso sprevideli, da je treba glede slovenskega vseučilišča našuti tisto pot, ki jo je nam pokazal minister Hartel pred devetimi leti in po kateri že tri dobra leta hočešina slovenskega dijaštvu ter razumnejši ljudje na Slovenskem, hcejo v resnicu doseči ustanovitev slovenskega vseučilišča.

Ministrski odlok z dne 11. decembra 1848, štev. 8309 glede namestitve učnih moči na avstrijskih univerzah se glasi: 1. Der Vorschlag

Komur je znano, kaj je pravzaprav vseučilišče, v čem obstoji ta organizacija, kakšen namen ima univerza po svojih statutih, ta bo rad priznal, da tako težavnega vprašanja, kakor je ustanovitev popolnoma nove univerze, ni mogoče rešiti mahoma n. pr. z nujnim predlogom v parlamentu ali s kakim obstrukcionskim postulatom.

Dva glavna pogoja za ustanovitev kakega vseučilišča sta: sposobne učne moči in potrebni učni pripomočki, kakor jih nahajamo n. pr. v dobrini knjižnici, znanstveni seminarji s priročnimi strokovnimi knjižnicami, raznih institutih in laboratorijskih itd. Brez učnih moči si univerze niti misli ne moremo in brez učnih sredstev je vseučilišče pravi nonsens.

Ali pa sta ta dva pogoja izpolnjena? Vlada prav dobro ve, da nobeden teh pogojev ni izpolnjen v tačni meri, da bi se moglo ustanoviti slovensko vseučilišče »tako«, kakor to zahtevajo izvestni krogci. Kar se tiče učnih moči, se navadno povdari, da imamo že vse potrebne učne moči za pravniško fakulteto. Res da imamo potrebne učne moči, toda kvalificiranih učnih moči še nismo, kakor jih predpisuje zakon o univerzah. (Glej Gesetz vom 27. April 1873 in pa Erlass des Ministeriums f. K. u. U. 11. februar 1888, i. dr.) Tu stoji med drugim jasno povedano (§ 1.), da univerze obstoje iz fakultet, fakultete pa iz profesorskih kolegijev in imatrikuliranih slušateljev, dalje (§ 2) da obstoje profesorski kolegij iz rednih, izrednih profesorjev in privatnih docentov.

Ministrska naredba z dne 11. februarja 1888, štev. 2390 pravi dolovno:

§ 1. Wer an einer Universität in der Eigenschaft eines Privatdozenten Vorlesungen abhalten will, hat die Lehrbefugnis (venia docendi) auf Grund der nachfolgenden Bestimmungen zu erwirken. Sledo tozadne določbe v § 3. do § 5. Die Erteilung der venia docendi hat der Bewerber bei dem Professorenkollegium der betreffenden Fakultät anzusuchen. § 11. Der Beschluss des Professorenkollegiums auf Erteilung der »venia docendi« ist dem Unterrichtsminister zur Bestätigung vorzulegen.

Ministrski odlok z dne 11. decembra 1848, štev. 8309 glede namestitve učnih moči na avstrijskih univerzah se glasi: 1. Der Vorschlag

zur Wiederbesetzung einer Lehrstelle geht von dem Lehrkörper der Anstalt aus, an welcher das Amt erledigt ist, und ist durch das Landespräsidium an das Ministerium zu erstatzen. Es ist jedesmal eine Terna vorzulegen. 2. Nur solche Personen können in Vorschlag gebracht werden, für deren wissenschaftliche Befähigung wissenschaftliche Arbeiten vorliegen, und deren sonstige Lehrfähigkeit entweder durch wirkliches Lehren oder wenigstens durch eine Probevorlesung bewährt ist. Sie können übrigens wirkliche, in- oder ausländische Lehrer und Professoren oder Privatdozenten sein, oder Privatgelehrte, welche noch nicht gelehrt haben.

6. Bewerber, welche noch nicht öffentlich gelehrt haben, müssen, wenn es sich um Fakultätsstudien handelt, wenigstens, diejenigen Bedingungen erfüllen, welche in dem Min. Erl. von 19. Dezember l. J. Z. 8175, für die Privatdozenten vorgeschrieben sind²⁾.

V teh ministrskih odlokih se interpretira zakon z dne 27. aprila 1873 glede vseučiliščega statuta: § 14.tega štata se namreč glasi: ... Insbesondere steht jeder einzelnen Fakultät zu:

1. Die nächste Sorge für die Vollständigkeit der Lehrvorträge auf dem ihr anvertrauten Gebiete der Wissenschaften und das Recht, für Besetzung von Professuren Anträge an den Unterrichtsminister zu stellen; ...

Summa summarum je: Prvič, da ima samo profesorski kolegij, oziroma fakulteta pravo temu ali onemu dati kvalifikacijo učne sposobnosti za vseučilišče; drugič, da nikdo ne more na vseučilišču docirati, kdor nima take kvalifikacije, kakor jo zgoraj omenjeni zakon predpisuje.

Za nas Slovence sta poučna zlasti dva preeedenčna slučaja, iz katerih se moremo poučiti, kako more ministrstvo postopati držč se teh zakonitih določb, kadar gre za ustanovitev kakega novega vseučilišča. Ta slučaja sta ustanovitev maloruskih stolic na Lvovskem vseučilišču in ustanovitev italijanske pravniške fakultete v Inomostu.

¹⁾ Lehrer pomeni toliko kakor »Lektor«. Glej: Gesetz vom 27. April 1873.

²⁾ Ta ministrski odlok se je nadomestil z ministrsko naredbo z dne 11. februarja 1888, št. 2390, katere vsebine smo zgoraj navedli.

Navajam najprej ministrske odloke, ki se tičejo aktiviranja maloruskih stolic. Ministrski odlok z dne 11. jul. 1871, štev. 523 se glasi doslovno takole: Se. k. u. k. Ap. Majestät haben mit Allh. Entschl. vom 4. d. M. ag. anzuordnen geruht, dass die Beschränkung, welche der Abhaltung von polnischen und ruthenischen Vorträgen an der rechts- und staatswissenschaftlichen Fakultät zu ihrer wissenschaftlichen Entwicklung und Fortbildung einen angemessen Spielraum zu gewähren und andererseits einem hervortretenden praktischen Bedürfnisse entgegenzukommen.

Den klaren Intentionen der Allh.

genehmigten Systemisierung kann und wird nur dann entsprochen werden, wenn mit diesen zwei Lehrkanzeln Männer betraut werden, welche Garantien bieten, dass sie in scientificischer Hinsicht den Anforderungen zu entsprechen im Stande seien,

welehe an Universitätsprofessoren unumgänglich gestellt werden müssen, und deren genaue und insbesondere rücksichtlich der juridischen Terminologie vollkommen Kenntnis der ruthenischen Sprache hinlänglich konstantiert ist, um sicher sein zu dürfen, dass sie der speziellen Aufgabe dieser Lehrämter auch in sprachlicher Beziehung vollkommen gewachsen sind.

Dass Staatsministerium ist der Überzeugung, dass der geignete und sicherste Weg zu diesem Ziele darin gelegen ist, jungen wissenschaftlich gebildeten Kräften die Gelegenheit zu bieten, ihre linguistische u. fachliche Befähigung zu diesen Lehrämtern als Privatdozenten oder Supplenten vorerst durch einge Zeitz zu erproben.

Selbstverständlich hat auch wegen allfälliger Ernennung von Supplenten keine konkursausschreibung einzutreten, sondern sind, wenn dem Professorenkollegium nicht geeignete Supplenten bekannt sind, Bewerbungen abzuwarten.

V tem slučaju vidimo, da se je ministrstvo poslužilo pri aktiviranju maloruskih stolic akademie oblasti Lvovskega vseučilišča, ker samo nima prava podeljevati kvalifikacije vspomljenosti, ki je neobhoden pogoj akademičnega učiteljevanja.

Na enak način pa je ministrstvo postopalo že enkrat prej, namreč pri ustanavljanju italijanske pravniške fakultete v Inomostu. V tem slučaju se je poslužilo nemške univerze inomoske. Oglejmo si še dotične ministrske naredbe. Ministrski odlok z dne 25. februarja 1864, štev. 1192 pravi:

Se. k. u. k. Ap. Majestät haben mit Allh. Entschl. vom 23. März d. J. die Systemisierung von zwei ausserordentlichen Professuren an der Lemberger Universität für den ruthenischen Vortrag der Lehrfächer der judiziellen Staatsprüfung mit

Summa summarum je: Prvič, da ima samo profesorski kolegij, oziroma fakulteta pravo temu ali onemu dati kvalifikacijo učne sposobnosti za vseučilišče; drugič, da morajo pisati in delati habilitacijske izpiske v poljskem jeziku.

Z ministrskim odlokom z dne 29. junija 1862, štev. 3542 sta se sistemizirali dve profesuri v maloruskem predavateljskem jeziku na pravniški fakulteti v Lvovu. Pri tej prilikli je odredil naučni minister glede namestitve dotičnih učnih moči sledče:

Se. k. u. k. Ap. Majestät haben mit Allh. Entschl. vom 23. März d. J. die Systemisierung von zwei ausserordentlichen Professuren an der Lemberger Universität für den ruthenischen Vortrag der Lehrfächer der judiziellen Staatsprüfung mit

Selj je proti mestu in se zaklek:

»Da, še danes bom v krčmi, pa ne sam! Berači bodo moji gostje in druzini, s pijnenci in potepuhi se bom družil in pil z njimi na radost in veselje vsem ubogim, na pogin vsem farizejem, na živiljenje in smrt!«

In pogledal je Matija Glavar v obraz prekrasnemu gospodu, ki so ga klicali ruskega konzula, in je umolkil. O, kako nebeški sladko se je smehljal!

Odgovoril pa je tako-le lačemu Matiji Glavarju:

»O prav rad, prav rad bi — pa gospod, brez zamere, vi ste pijnenci, vi ste bili sinoči v krčmi in ste pili! Poglejte, kako imate rdeče oči, le poglejte! No, no, seveda, brez zamere, saj nič ne rečem, brez zamere, pa drugič še pridite! Prav rad, res prav rad, pa saj veste —«

Matija Glavar se je priklonil:

»Prosim, gospod, pozabite, kot da me ni bilo danes pri vas.«

Šel je in se smejal. — Sinoči sem bil torej v krčmi, glejte no, res ni sem vedel. Mialil sem, da sem bil na

einer Gesamtdotation von 1600 Gulden ö. W. ag. zu genehmigen geruht. Dieser Allh. Entschließung liegt die ag. Absicht zu Grunde, der ruthenischen Sprache an der Lemberger rechts- und staatswissenschaftlichen Fakultät zu ihrer wissenschaftlichen Entwicklung und Fortbildung einen angemessen Spielraum zu gewähren und andererseits einem hervortretenden praktischen Bedürfnisse entgegenzukommen.

Den klaren Intentionen der Allh.

genehmigten Systemisierung kann und wird nur dann entsprochen werden, wenn mit diesen zwei Lehrkanzeln Männer betraut werden, welche Garantien bieten, dass sie in scientificischer Hinsicht den Anforderungen zu entsprechen im Stande seien,

welehe an Universitätsprofessoren unumgänglich gestellt werden müssen, und deren genaue und insbesondere rücksichtlich der juridischen Terminologie vollkommen Kenntnis der ruthenischen Sprache hinlänglich konstantiert ist, um sicher sein zu dürfen, dass sie der speziellen Aufgabe dieser Lehrämter auch in sprachlicher Beziehung vollkommen gewachsen sind.

Selj je proti mestu in se zaklek:

»Jaz hočem biti mecen!«

Gre in gre, in glej, pridejo mu nasproti njegovi prijatelji in tovarši. Bila sta oba Ivana. Svetel in Podgorin, ter Janez Cesar. Svetel se je baš dan poprej vrnil s svojega potovanja, kamor se je bil odpravil s svojo Cilico, in sedaj so slavili njegov prihod ob vinu in kruhu. A Podgorin je zlagal prve pesmice na čast svoji Klari, ki je bila »vitka kot kopnija in je dehleta kot rožmarin.« A Janez Cesar je že modroval štirinajst dni s svojo kneginjo, jo obdaril že z demantnimi poljanami in rožnimi zarjami.

Prišli so mu nasproti, vse veseli, poskakovali so in peli:

Zdravo, zdravo, brat Matija,

kliče ti vsa kompanija,

literarni naš Glavar,

hedi z nami, hej, na zdar!

Tirol in der Sitzung vom 28. März v. J. zum Beschlusse erhobenen Antrag, dass an der Innsbrucker Universität bei der juridischen und der zu errichtenden medicinischen Fakultät im ersten und zweiten Jahrgange die schwierigeren Gegenstände nicht nur in der deutschen sondern auch in der italienischen Sprache vorgetragen werden, in der Art zu genehmigen, dass an der rechts- und staatswissenschaftlichen Fakultät vom Studienjahr 1864/65 an die schwierigeren Lehrfächer der ersten zwei Jahrgänge auch in italienischer Sprache vorgetragen dürfen und für diese Vorträge eine jährliche Dotation im Gesamtbetrag von 1800 fl. aus dem tirolischen Studienfonde angewiesen werden.

Ministrska odredba z dne 8. marca 1902, štev. 562 se tiče ureditve izpitov na pravn. fakulteti in se glasi tako: Von dem Wunsche geleitet, den Boden für eine weitere ruhige und gedeihliche lehramtliche und wissenschaftliche Betätigung an der Fakultät zu schaffen und die vorhandenen Reibungsflächen im Interesse des akademischen Unterrichtes und Lebens tunlichst einzuziehen, habe ich mich bestimmt gefunden, vor allem an die Ordnung jener Angelegenheiten zu schreiten, welche vom Professorenkollegium in dem Berichte als besonders dringlich bezeichnet wurden, nämlich an die Regelung des Prüfungswessens.

Indem ich in dieser Richtung Verfügungen provisorischen Charakters treffe, kann ich nicht umhin ausdrücklich zu betonen, dass die Regelung des Prüfungswessens und die Komplettierung des italienischen Lehrkörpers, bezw. die Habilitierung italienischer Privatdozenten als untereinander in nothwendigem Zusammenhange stehende Massnahmen anzusehen sind, welche in letzterer Linie gemeinsam auf die Erreichung des von beiden Parteien verfolgten Ziels — die Wahrung des deutschen Charakters der Universität einerseits und die selbstständige Ausgestaltung des italienischen Hochschulunterrichtes andererseits — gerichtet sind.

An diesem Standpunkte festhaltend, wurden... einige Bestimmungen der geltenden Rigorosenordnung für die rechts- und staatswissenschaftliche Fakultät in Innsbruck im Sinne einer nationalen Trennung der Prüfungskommissionen abgeändert. Es soll nunmehr ein deutscher Studierender nur von einem Professor mit deutscher Vortragsprache und ein italienischer Studierender nur von einem Professor mit italienischer Vortragsprache bei den Rigorosen geprüft, bezw. promoviert werden, wobei jedoch vorübergehend dieses volle Reziprozitätsverhältnis insofern und insolange eine Einschränkung erleidet, als für die Vertretung eines Prüfungsfaches durch eine italienische Lehrkraft noch nicht vorgesorgt ist.

Tako torej so se polagoma vršile priprave za italijsko pravniško fakulteto, katero je vlada l. 1904 otvorila potom ministrske naredbe z dne 22. sept. štev. 2003. Ta naredba se glasi takole: Im Interesse einer ungestörten Lösung der der Innsbrucker Universität obliegenden wissenschaftlichen und didaktischen Afgaben erscheint es daher geboten, in Bezug auf die für Rechtshörer italienischer Nationalität daselbst vorhandenen Studien- und Prüfungs-einrichtungen derzeit wenigstens eine interimistische Regelung einzutreten zu lassen, die im Rahmen der bestehenden Vorschriften und unter voller Wahrung des deutschen Charakters der Innsbrucker Universität den zutage getretenen Schwierigkeiten und Bedürfnissen genügend Rechnung trägt und die unbedingt nur so lange zu dauern hätte, als die Frage des italienischen Hochschulunterrichtes, ungeachtet der auf die rascheste Lösung derselben gerichteten Bemühungen der Regierung, im legislativen Wege ihre endgültige Erledigung nicht gefunden haben wird. Auf Grund dieser Erwägungen finde ich nachstehende provisorische Verfüzung zu treffen:

1. Mit Beginn des Studienjahres 1904/05 werden die derzeit noch an der rechts- und staatswissenschaftlichen Fakultät der Universität in Innsbruck vorhandenen Studien- und Prüfungs-einrichtungen mit italienischer Vortrags- bzw. Prüfungsprache von der Universität losgelöst und es können fortan an der genannten Fakultät Vorlesungen und Prüfungen sowie Habilitationsakte nur in deutscher Sprache abgehalten werden.

Die aus dieser Universität ausgeschiedenen Studieneinrichtung für Rechtshörer italienischer Nationalität werden in provisorischer Weise in einer besonderen, auch räumlich von der Universität getrennten Unterrichtsanstalt in Innsbruck unter den Namen »Provisorische rechts- und staatswissenschaftliche Fakultät mit italienischer Vortragsprache in Innsbruck vereinigt.

To pot bo moralno hoditi tudi slovensko vsečiličče, zato ker nimamo še dovolj kvalificiranih učnih moči. To je tako gotovo kakor le kaj. Revnotako pa je gotovo, da moramo za tosadevne priprave tudi sami nakaj storiti, ne pa se samo na vladu zanašati, da bo za nas skrbela.

In kaj se je doslej storilo v tem okviru na naš strani?

Še dve volitvi na Goriškem. (In Gorice.)

V četrtek 21. t. m. volijo mesta in trgi, na slovenski strani volijo enega poslanca, na furlanski in Goričko vred pa štiri. Kakor hočejo na Kranjskem opearhati meščane za poslance z dolocitvijo, da ne volijo sama mesta kot taka, ampak kot krajevna občina, torej z vsemi pritiklinami, tako so dolocili tudi na Goriškem, da voli krajevna občina, hoteč tako preglasovati Tržane s kmečkimi glasovi, namreč na slovenski strani; na furlanski to ne pride tako v poštov. Zato pa so slovenski klerikalci tudi že pohiteli s svojim kandidatom v tej skupini. Lani že so postavili kandidata v osebi g. L. Jonketa iz Bovca, pa so pogoreli, ker izvoljen je bil Andrej Gabršček. Tudi letos trgi ne morejo voliti bolje kot da izvolijo zopet Gabrščeka. Kdo je Gabršček, ni treba praviti. Njegovo delovanje govori odkrito ter ga označuje najbolje za neutrudljivega narodnega delavca. — Omenjam, le, kako sodijo Lahi o njem. Vodilni laški krogovi ga visoko cenijo, laško liberalno časopisje pa vidi v njem utelesen ves resnični in gospodarski boj goriških Slovencev. Gregorčič ali Berbuča, sploh klerikalnih korifej ne štejejo nič, marveč vidijo in čutijo povsodi le Gabrščeka, pa pravijo, da će bi njega odstranili, potem bi bil mir, namreč ne bilo bi moža, ki bi se znal boriti tako pogumno in uspešno z Lahom, kakor se zna on. To spravlja najbolje, kdo je Gabršček. Naši trgi ga dobro poznamo, zato je on najprimernejši zastopnik zavednih slovenskih trgov v gorških deželih. Ni dvoma, da klerikalci naprosto vse sile za svojega sicer malo priporočljivega kandidata Matijo Fabjana, toda prepričani smo, da more dobiti Gabršček tudi precej kmečkih glasov, kakor jih je dobil lani. — V tej skupini ne bo tako velikega volilnega boja, ali izredno luh boj se obeta v veleposestvu: na slovenski in laški strani.

V skupini laških mest in trgov bodo izvoljeni gotovo laški liberalni kandidati, štirje po številu. Laški klerikalci se ne bodo toliko gnali za to skupino, ker vedo, da nimajo v njej potrebne zaslombe, toda vržejo se z vso silo in močjo na veleposestniško kurijo, v kateri bo kandidiral tudi deželni glavar dr. Pajer. Če tukaj ne dobijo nobenega poslance, ostane razmerje na laški strani v deželnem zboru isto, kakor je bilo lani: 6 klerikalcev in 9 liberalcev, kajti ti slednji bi dobili iz skupine mest in trgov 4, iz veleposestva 3 in iz trgovske in obrtnicne zbirnice dva poslance. Med slovenskimi veleposestniki se trudi dr. Gregorčič pridobiti jih za se, če sedaj ima njegova stranka že 9 poslancev, naj pristopijo torej še 3 veleposestniki, potem bo imponzantna večina, v kateri bi bili po njegovem mnenju veleposestniški interesi najbolje zastopani. Ali će slovenski veleposestniki, ki so vendar razumni možje, le malec premislijo, kako slab so bili zastopani v prejšnjem deželnem zboru pod Gregorčičevim vodstvom, potem pač nobenega ne obidejo skomine, da bi lezel zopet pod Gregorčičevim komando. Veleposestniki so pri laških deželnoborskih volitvah pokazali, da ne marajo več — Gregorčičevega usiljanja, zato so volili po svoje. Tako naj storijo tudi letos. — V slovenski veleposestniški skupini je tudi precej laških veleposestnikov. Te obdelavaže lep čas deželni glavar dr. Pajer, da naj pomagajo slovenskim klerikalcem. Zvezza Pajerja z Gregorčičem vedno trdno drži. Pri sedanjih razmerah pa ne more biti le preveč ugodno za liberalne Lahe, ako pride na slovenski strani še nekaj klerikalcev v deželnem zboru, kajti potem utegnejo priti pod tako premoč klerikalcev, slovenskih in laških, da ne bodo imeli laški liberalni poslanci skoraj nobene veljavje več. Zatorej bi moralni laški veleposestniki pomagati listi, katero sestavijo slovenski veleposestniki proti Gregorčiču. Boj bo torej luh. Laški klerikalci bodo skušali v tej skupini vreči Pajera, Gregorčič pa bo hotel še kaj pridobil za se.

V deželnem zboru goriškem pa bo potreba dobre kontrole. Na slovenski strani je sedaj 9 klerikalcev, torej imajo večino; z laškimi klerikalci pa imajo tudi že večino v zboru.

9+6=15; torej večina proti 14, ako dobijo laški liberalci in slovenski naprednjaki mandate iz volitev v mestni veleposestniški kuriji. Kontrole je potreba toliko bolj, ker

se trudita Pajer in Gregorčič spraviti v zbornico kolikor mogoče takih svojih ljudi in tako večino, ki bi odobrila vso neodpuštna grehe dosednjega Pajer - Gregorčičevega deželnega gospodarstva. Na slovenski strani bi bila lepa kontrola petorica, ako se zavedo slovenski veleposestniki v polni meri svoje dolžnosti ter premotrijo prav sedanj položaj.

Kadar skončajo to volitve, potem pa se vname luh boj za mesto deželnega glavarja ter za odborniška mesta. Ce nažene nadško Sedej skupaj slovenske in laške klerikalce, potem podrejo laški klerikalci deželnega glavarja in klerikalni blok bo sploh odločeval o vsem, torej v prvi vrsti o odborniških mestih. Vprašanje je, ali pusti vlada pasti 80letnega Pajera, vprašanje pa je tudi veliko, ali dopustijo laški liberalci, da pride ob vso sedanjo veljavno ter bi se morali zadovoljiti morda samo z enim odborniškim mestom; vprašanje pa je tudi, ce se bo pustila slovenska manjšina bagatelizirati tako, kakor bi hotel Gregorčič. Kakor se vidi, je polno vprašanja, ki pa morejo roditi še nova vprašanja. Kaj pa bo počel dr. Gregorčič nasproti Pajerju? — Interesanten bo ta boj po volitvah. Izvojevan pa mora biti tje do srede decembra, kjer proti koncu leta ima biti sklican novi deželni zbor. Malo nade je, da bi mogel ob takih okoliščinah naš deželni zbor redno delovati. Morda bomo imeli čez leto ali dve leti zopet nove volitve.

Socialno-demokratični shod.

Včeraj zvečer je priredila socialno-demokratična stranka shod v areni ljubljanskega »Narodnega doma«, ki je bil še precej dobro obiskan. Po pozdravnem govoru sodruga Bartla je govoril sodrug Etbin Kristan, ki je izvajal približno slednje: Jutri se snide državni zbor, o katerem se pa prav nič drugega ne ve, kakor to, da ima dopoldne prvo sejo. Vprašanje je pa, če bo zboroval tudi še popoldne. Delavstvo v drugih avstrijskih mestih je že pojasnilo svoje stališče naprami vladu in državnemu zboru, potrebno je torej, da sprevori tudi delavstvo v glavnem mestu tiste klerikalne stranke, ki je najbolj ovirala redno delovanje v minu-nem zasedanju, postavljajoč svoje strankarske interese nad interesom ljudstva. Ta stranka, ki se po domače imenuje klerikalna stranka, sama pa se nazivlje slovensko ljudsko stranko, je samo na zunaj ljudsko pobarvana, ljudska samo toliko, kolikor zapeljuje ogromno množino ljudstva, ki ga na najgrši način slepari. Ta stranka ni ljudska, ampak je v prvi vrsti klerikalna, v drugi vrsti oderuška in še daleč, daleč je to stranka male buržoazije. Ta stranka je danes zavita v plašč velike tajnosti, ker niti sama ne ve, kako stališče naj zavzame. Uvideva, da ji ljudstvo ne bo sledilo čez drzn in strn, zato ne ve, kam bi krenila. Govornik se dotakne deželnega zabora kranjskega in narodno-napredne stranke, ki se po govornikovem zatrdilu približuje oni-točki, kjer je pogin.

Gospod Kristan je milostljiv človek. Dopoldne je v svojem »Rdečem Praporu« najmanj dvajsetkrat zapisal, da je narodno-napredna stranka mrtva, zvečer pa ji je milostno dovolio, da se sele približa »tisti točki, kjer je pogin.« Obsoja tisti način obstrukcije v deželnem zboru, ki so se ga razne manjšinske stranke, zlasti pa socialni demokrati, že stokrat posluževali. Govornik pravi, da so sicer napredni poslanci mučeniki klerikalnega nasilja, toda mučeniku Ferreru se nikakor ne morejo primjerati. Gospod Kristan menda želi, da bi tudi naši napredni poslanci dobili po tri kroganje v glavo. Najbrž bi pa potem tisti »črni banditi, ki bi radi še enkrat ustavili solnce« tudi Kristanu ne prizanesli. Ne rešili bi ga niti ogorčeni »fuj-klici, ki so si noči padali na rovaš španskega jezuitizma. Govornik se je nato napotil v Prago k Pacaku, ki je v praskem »Unionu« obrazložil program »Slovenska Enota«. Dvomi, da bi S. E. imela enoten program, kajti Kramar ima svoj program, Šusteršič ima svoj program in Hribar ima zopet svoj program S. E. Stromglavljena Bienerthove vlade, govornik ne more smatrati za resno. Slovenska Enota bi bila to lahko dosegla že v poletnem zasedanju, s svojo bedasto obstrukcijo pa je še bolj utrdila Bienerthovo vladu. Če bi ne bilo obstrukcije, bi tudi ne bilo ministrskega predsednika Bienertha, česar vlado so socialni demokrati takoj v začetku odklonili. Tudi druga točka programa, namreč zakon v varstvo manjšin, ni smatrati za resno, kajti češki meščanski poslanci nimajo nobene pravice, govori o takem zakonu. Dalje omenja govornik Stabinškega in njegov brzojav, ki ga je posiljal na klerikalne komedije v »Unionu.« Ta brzojav

naj bi bili strgali in opļuvadi ne pa, da so mu bedaki ploskali, kajti v brzojavu se naznana, da se hočejo Poljaki z vso silo boriti za avtonomijo dežel. Da nedelje smo mislili, da stoji naša kler. stranka na stališču narodne avtonomije, sedaj pa vidi-mo, da nas je tudi v tem pogledu vrala. Ako se uvede avtonomija dežel, so Slovenci na Koroškem, Štajerskem in v Trstu izgubljeni. Kako more torej Šusteršič hoditi z ljudmi, da delujejo na ugonobitev Slovencev! — Omenja starostno zavarovanje, ki se bo, kakor znamenja kažejo, zopet odložilo. Bivši minister Bärnreither je nameč na enketi mornarjev v Trstu govoril v prilog bolniškemu in nezgodnjemu zavarovanju, ker bo, kakor je sam zatrjeval, preteklo še dolgo časa, predno bo uvedeno sta-rostno zavarovanje. Ako se to res zgoditi, potem bodo tega krivi tisti, ki pravijo, da hočejo vreči vlado. Najbolj smešna stranka v S. E. so slovenski klerikalci. Mesto stare katoliške himne »Pred tabo na kolenih« so začeli peti novo himno »Lepa naša domovina.« Komedijanti, ki se delajo zadnja čas najhujše nacionaliste, pa so s svojo bedasto politiko oskodovali ne samo slovenski narod, marveč tudi druge Slovane. Oškodovali so Srbijo, ukradli so slovenskega delavstva kruh. Sploh so avstrijski politiki osramotili celo Avstrijo pred vsem svetom. Prelomili so mednarodno pogodbo, prelomili so besedo, ki so jo dali majhnemu narodu. Takrat, ko je bilo v Avstriji mnogo več spodnjih hlač v perelu, kakor navadno, takrat so obljudili Srbiji, če bo mirna, najugodnejšo trgovsko pogodbo in razne druge ugodnosti, toda še do danes Avstrija ni spolnila, danes besede. Ves svet z zaničevanjem gleda na nas. In ako me ne kdo vpraša: Prijatelj, ali si ti iz Avstrije? mu odgovorim: Ne, jaz sem iz Šiske! In sedaj se zopet čuje, da nameravajo brezvestni slovenski klerikalci onemogočiti trgovske pogodbe. Proti tej nakani slov. delavstvo ogroženo protestira. Škandal je, da pljujejo in zasmehujujo poslanci tisto delavstvo, ki je izvojevalo ta parlament, v katerega so prišli ljudje, ki bi sicer moralni kidati gnoj. Slednji ožigosa govornik Bienerthovo vlado, ki se je pokazala v vsi svoji nezmožnosti. Pravi, da je mogoče, da se državni zbor razpusti in da se razpišajo nove volitve.

Končno se sprejme resolucija, v kateri se protestira proti nezmožni Bienerthovi vladni in proti nacionalnim strankam. Zahteva se reforma tiskovnega in društvenega zakona, da se odpre moje in da se sklenejo trgovske pogodbe.

Državni zbor.

Seja klubovih načelnikov.

Dunaj, 19. oktobra. Današnja seja klubovih načelnikov, katere so se udeležili tudi ministri Bienerth, Bilinski, Duleba in Weiskirchner, je pod predsedstvom dr. Pattaia predvsem sklepala o formalni stvari južnem zavetru. Predvsem bo treba izvoliti predsedstvo in predsednik mora koncem seje naznaniti program prihodnje seje; ta naj bi morda obsegal volitve odsekov. Poslane Glabinski je omenjal, da bo morda »S. E.« stavila predlog, naj se volitev predsedstva za en dan odloži. Poslane Udržal je povedal, da ima »S. E.« pravkar sejo, in torej ne more ničesar še povedati o nje sklepov. Nato se je seja klubovih načelnikov prekinila in se bo nadaljevala jutri dopoldne.

Slovanska Enota.

Dunaj, 19. oktobra. Korespondenca »Zentrum« poroča: »Zvezne češke delegacije z baronom Bienerthom niso še popolnoma pretargane. Sprejemno poslance dr. Kramara, ki je danes bil pri baronu Bienerthu, bodo sledili v prihodnjih dneh še drugi se stanki čeških voditeljev. Sme se sjeti, da gre tu le za to, načelnika kabineta informirati o razpoloženju v čeških strankah in prepirati ga o tem, da so vse češke poslanske skupine trdno odločene, složno in intenzivno delovati za spremembo sistema, brez katere ni mogoče misliti na delavnost parlamenta. Splošno je razširjeno mnenje, da postane kriza s sankejoniranjem deželnih jezikovnih zakonov akutna, tako v kabinetu, kakor v parlamentu. Najvažnejše vprašanje, ki ga bo potem rešiti, bo pač, ali je mogoče med Čehi in Nemci, predvsem v češkem deželnem zboru najti modus vivendi, in če je to mogoče, ali bi bilo mogoče pod zopetnim načelstvom Bienerthovim se staviti novo koalicjsko ministrstvo. V parlamentarni komisijski češke poslanske zveze in v »Slovenski Enoti« se razpravljali podrobno in intenzivno o vseh eventualitetah, in podarjalo se je prav posebno, da bo stranki v »Slovenski Enoti« zastopani pri poslanci pri tej postavi ozirali na želje in prošnje, — zahteve ne smejo reči, kajti do imperativa se nase zavedni. »Slovenska Enota« ne upajo pov

bo »Slovenska Enota« uravnala svoje postopanje. Svoje akcije, ki nene na odstranitev sedanjega sistema bo vodila po trezno premisljenem načrtu. Dunaj, 19. oktobra. Seja »Slovenske Enotec je trajala nad tri ure Porčevalca dr. Šusteršič in Udržala poudarjala, da se je položaj med počitnicami še postrabil, osobito dogodkov na Dunaju in na Nizje. Austriskem sploh. V debatu so poseli vsi navzoči poslanci, ki so poudarili, da ni treba poseti takoj po naostrejših sredstvih. Počakati je treba, kako se bo razvila položaj in slučaja do slučaja določati taktilno. Od hrupne obstrukcije so odsvetovali. Vendar bodo najbrže češki dakele posegli po tem sredstvu.

V jutrišnji seji klubovih načelnikov je trajala nad tri ure Porčevalca dr. Šusteršič in Udržala, kjer so počitnicami še postrabil, osobito dogodkov na Dunaju in na Nizje. Austriskem sploh. V debatu so poseli vs

— ki so jih le ti izrazili na svojim »mnogobrojno« obiskanih shodi. Edeli smo, da so bile one obljubele v oči našim na duhu ubogim »Slomškarjem« in nismo se varali. Lako značilno za ugled, ki ga uživajo včitelja poslanca Jaklič in Ravnikar v stranki »S. L. S.« je dejstvo, da je bil poročevalcev o tej postavi, s tem pa ne morec postavil o šol. nadzorstvu« dekan Lavrenčič. Po naši skromni domnevi bi bilo pač umestno, da bi dovolil poročila poslanec Jaklič, ki je včitelj, ud c. kr. dežel. šol. sveta, deželnih in državnih poslancev in konečno predsednik »Slomškove zvezde«, tekmaj mož, ki ima vse šolstvo v mezinetju. Toda — dekan je bil svoje dni več in v zafrakcijo vsega učiteljstva je poročil tej postavi dekan. V drugi vrsti bi se moral upoštrevati poslancev učitelja Ravnikar. Menda so se merodajni faktorji zopet spomnili, da mora tudi v deželni zbornici akademičnemu dekanu več, kakor Ravnikar — saj tudi v Trnovem igra dekan pravo vijolino, a Ravnikar drugo. Nikdar bi ne mislili, da more človek tako zatajila svoje somišljene, katera sta zatajila ta dva tovariša svoje nivoariše. Tovariš Bregar je na žalostno obiskanem shodu na Brezovčah »zahteval« v svojem poročilu, da se odpravijo krajni šolski nadzorniki ter našteval za to »zahtev« mnogo klasičnih vzgledov. Skupščina mu je navdušeno ploskala. A sad je zahtev je, da se je sprejel ravno bolj poostren zakon glede krajnih nadzornikov. Umevno, da sta za zakon morda glasovati Jaklič in Ravnikar. — Poslanec Gangl je stavil predlog, da voli učiteljstvo v deželni šol. svet dva svoja zastopnika namo, a da naj jih ne imenuje vlastna na priporočilo dežel. odbora. Ne! Poslanca — učitelja Jaklič in Ravnikar sta bila proti. Poslanec Gangl je stavil predlog, da voli učiteljstvo, stalno in začasno tri zastopnike v poslovne okraj. šol. svete. — Ne! Poslanca — učitelja Jaklič in Ravnikar sta bila proti. Poslanec Gangl je stavil predlog, da se daj vsakemu nadzorniku po eno pisarniško moč, da bodo mogli vestneje nadzorovati. — Ne! Poslanca — učitelja Jaklič in Ravnikar sta bila proti, umevno, saj »Slomškarje ne ljubijo nadzorovanja«. — Poslanec Gangl je stavil predlog, da imej personalni referat deželski šolski nadzornik! Ne! Poslanec Gangl je bil proti, kajti druge se zabilje klin v nemško-klerikalno zvezo in Kaltenegger ne bo mogel več zadržavati imenovanja nadučiteljev po »nemških« krajih — v rezpisovanju nadučiteljskih mest. Ravnikarju je prišlo na um, da je bolj, da glasuje za Ganglov predlog, kajti dobro ve, da je to njegova prava in zadaja doba poslanske časti da bi bilo vendar dobro, ko bi dojel personalni referat v roke mož, ki nimata takoj kosmati vesti, kakor Kaltenegger. — Te vsebine hode lahko poročal ob desetletnici »Slomškove zvezde«, ki se vrši prihodnje letu v Ljubljani, njen tajnik. — Tovariš strukelj zapiši si to!

Justična imenovanja na Slovenskem. Nakana graškega nadodsodnika, da izstrelji s slovenskega Stajerskega vse slovenske sodne uradnike, une kaže vedno bolj očitno. Ako bo res tako naprej, ne bo kmalu nobenega slovenskega sodnika več na vrednjem Stajerskem. Ta tendenca, rečimo vse slovenske sodne uradnike Stajerskega, se je pokazala tudi v zadnjih sodnih imenovanjih. Slovenskega Slovenca, avskultanta J. Hitzelbergerja, ki je vstopil v dano službo na Stajerskem ter z lojalnim predsedkom služboval tu, so rečenovali za sodnika v Metliko. Dr. Hitzelberger je delal sodni izpit v Ljutomeru s kranjskim nemčurjem Devom, avskultantom v Ljubljani, v jesenskem terminu. Dr. Hitzelberger je napravil izpit z dobrim rezultatom. Dev pa je padel. Po izpitu je bil dr. Hitzelberger najprej dovoljen sodišču v Brežicah, marca pa so ga poslali v Voitsberg, edocela nemški kraj, dočim so istočasno poslali njegovega tovariša Bartla, trdega Nemca, ki ne zna besedil slovensko, k sodišču v Piberku. Na Koroško, v češki področje spadajo izključno slovenske občine. Med tem časom je bilo razpisano mesto sodnika v Ljutomeru. Dr. Hitzelberger seveda tega mesta ni dobil. Prislo so julijsko imenovanja, a dr. Hitzelberger je še vedno sedel kot avskultant v Voitsbergu, a Ljutomer je ostal še vedno nezaseden. Meseca avgusta je končno napravil nemčur Deu sodni izpit. Meseca avgusta je bilo razpisano mesto sodnika v Konjicah. Pričakovati je bilo, da dobit dr. Hitzelberger mesto v Ljutomeru ali v Konjicah. A kaj se je zgodilo? Za sodnika v Konjicah je bil imenovan kranjski nemčur Deu, za sodnika v Ljutomeru pa dr. Bicek, sodnik v Metliki, ki je baje v zadnjem času preseljal v nemški tabor, dr. Hitzelberger pa je bil poslan s Stajersko v Metliko! Torej je moral dr. Hitzelberger čakati na Deva, da je napravil sodni izpit, in sicer zato, da mu je potem ta kranjski nemčuktar

lahko odjedel lepo mesto na slovenskem Stajerskem v Konjicah! Pričenjam, da je Deu avjak predsednik nemškega »Volkarske« za Kransko dr. Egerja, ki je seveda potom nemškega ministra - rojaka skrbel, da se pošče toplo gnezdece Devu na Stajerskem, četudi se s tem dela nezaščita krvica domaćinu Stajerskemu Slovencu. Tako postopa Slovenia justična uprava, ki bi morala biti vzor pravičnosti in nepristranstvi! Kaj porečeo k temu Stajerski slovenski poslanec. Čas je bil, da bi se enkrat z vso odločnostjo in neizprosnostjo uprli sistematični germanizaciji sodišč na Spodnjem Stajerskem. Ali ne uvidevajo, da bo tam kmalu izumrl zadnji slovenski sodik, ko justična uprava dosledno ne imenuje za Stajersko nobenega sodnika, ki bi bil Slovenec?!

+ Deželni poslanec E. Gangl priredil v nedeljo, dne 24. t. m. ob 9. uri dopoldne v pivarni pri »Črnom orlu« v Idriji javen shod. Na dnevnem redu je poročilo o deželnem zboru kranjskem.

Idealo navdušenje Stjepana Radića za kranjske klerikale. »Dedicu in pozrtvovalni« Stjepan Radić, kakor ga je imenoval dr. Šusteršič na nedeljskem shodu, Stjepan Radić, ki so ga klerikalne amaconke, kakor poroča »Slovenec«, obsipale s eveticami, se je pridružil slovenskim klerikalcem in prisel na njih shod v Ljubljano zgolj iz idealnega navdušenja za skupno sveto domovinsko stvar. Da je to navdušenje bilo vseskozi idealno, dokazuje ta - le vest, ki jo čitamo v »Obzoru«: »Vodstvo hrvatske kmetske ljudske stranke se je napotilo v Ljubljano, da reši svojo tiskarno, ki ima biti v petek, dne 22. t. m. prodana na dražbi.« — Pribor »dičnega in pozrtvovalnega, s eveticami obsutev« Stjepana Radića na svoj shod so torek klerikalci moralci plačati s teškimi tisočaki! Sedaj razumemo, zakaj včerajšnji »Slovenec« tako previdno molči o Radiću in njegovih družbi!

+ Deželnozorske volitve na Gorškem. Slovenski veleposestniki so včeraj zborovali v Goricu ter se zedinili za te - le kandidate: dr. Alojzij Franko, odvetnik v Goricu, dr. Dragotin Treo, odvetnik v Goricu in sodni nadsvetnik Matija Rutar v Goricu. — Laški liberalni kandidat je za mestno kurijo v Furlaniji so: goriški župan Jurij Bombig, dr. Ahil Venier, odvetnik v Goricu, dr. P. Pinavčič, odvetnik v Goricu in Pavel Nigris, učitelj - voditelj v Moraru. — V slovenski tržni skupini kandidira Andrej Gabršček.

X Smrt vranam! Kmetski naš somišljencem nam piše: Po naključju mi je prišel »Slovenec« z dne 12. oktobra v roke. Tam je tiskan govor deželnega poslanca Dularja, s katerim je dal sam sebi spričevalo nevrednosti in omejenosti, ravno tako tudi vsi klerikalni poslanci, posebno dr. Lampe, ki so mu pritrjevali. To so lepi kmetski zastopniki, ki niti ne vedo, da je poljska vranata zelo koristna ptica! Še veleučeni dr. Lampe je klical: Smrt vranam! — Čujmo, kaj piše profesor Erjavec o vranu: »Med pticami vranovega rodu je poljska vranata najkoristnejša. Največ se hrani z miši, zlasti, kadar je mišje leto; po ves dan preži pred njihovimi lukanjami, kakor najboljša mačka. Nobena druga ptica ne pozbije tudi toliko hroščev (kebrov), kakor baš ta. In vendar ljudje v svojo lastno škodo tudi to vranata ne usmiljeno preganjajo. Angleški kmetovalci so se že izpametovali. Poprej so jadi oni brez usmiljenja preganjali, ali izkušnja jih je izučila, da so s tem ustrezali samo mišim in drugi golazni. Prepričali so se o njene veliki koristi, in sedaj ima poljska vranata tam mir.« — Tako je pisal učenjak Erjavec, a dolenski kmet zvraca vso škodo, ki mu jo delajo miši, katerih je letos izredno mnogo, na nedolžno vranata. Res žalostno, da se sedaj, ko pišemo 1909, najde pri našem ljudstvu taka zabitost kot v srednjem veku.

+ Umazana reklama. Pišejo nam iz Trsta: Med par fanatičnimi tržaškimi kaplani, je najfanatičnejši neki Tul, kaplan pri Sv. Antonu novem v Trstu. Sicer se to kaplanče od svojih »drugov« pač razlikuje v tem, da je »pesnik po volji marjinih hčera«. Ob času šmarnic, meseca majnika je zahajal pesniškega osla — pardon štirinogatega — pegaza, katerega unetuškim proizvodom«, pa se je ves Trst — smejal. — Ta najnovejši »pesnik« Tul torej je minule nedelje tulil na prižnici v cerkvi Sv. Antonia novega, da sta se tržaški »Narodni delavec« in »Edinstvo« vzvela za španskega morilca, anarhista in revolucionarja Ferrera, radi cesar ne sme posebno »Edinstvo« pošten in pobožen kristjan več citati. — Mesto brezverske »Edinstvo« — je tulil »pesnik« Tul — citajte vi po božini in pošteni katoličani — »Zarjo! — Aha! Gospod! «pesnik» Tul! Za tem grmom tiči zajec! — Za tem tuljenjem tiči umazana reklama za vaš bedasti žurnal! — Res, vprav

po katališko, hinavško! — Nekatoliškim zdražbarjem Ukmarju, Čoku. Tulu in tovarišem je prklost malona tem ležeče, kaj kdo čita, ker bi drugače vendar kdaj »satulili«, da ne citati židovsko-strupenega »Piccola« in drugih brezverskih listov. — Njim je pač zgolj ležeče na tem, da uspeva njih protislovensko klerikalno podjetje, da delajo »kseft« s svojo »Zarjo«, s tem najneunemnejšim lističem, kolikor jih je pod solnecem. — Sploh je to tako bedast žurnalčič, da ga ne prenese oziroma prebavi niti najbolj »neveden« želodec, ako mu prej ne zapreti s hudičem in večnim pogubljenjem. Toda, črna gospoda naj bo kar lepo prepričana, da s tako sramotno reklamo, ne bo doseglja svojega namena in ne bo žela zaželenih uspevov. — Tržaško ljudstvo — izvzemši kake popolnoma nevedne Marijine hčere, — je tako pametno, da spoznava dobro črno klerikalne namene in ve dobro ločiti slabo od dobrega. — To ljudstvo že danes prav jasno vidi in sodi, kam merijo vaše umazane reklame besede in kam hoče dovesti tržaško Slovenstvo vse protinarodno klerikalno delovanje. Sicer pa le tako naprej, in ne bo dolgo, ko boste še tistih par res pobožnih ljudi, ki zahajajo v cerkev, prepodili iz nje, tako, da se bodo nazadnje tam shajali edino le še one punice, ki dajajo tam »rendez-vous« svojim znankam in znancem. — »Edinstvo« in »Narodni delavec« bosta pa v očeh vse poštenih ljudi gotovo na ugled le pridobila, ako bodo tudi še nadalje »Tul in drugovi« proti njima tulili. — Kar se ni posmečilo z njegovo prepovedjo »nadpastirju« nemetu Naglu, se bo temmanj tulenu firmi »Tul in drugovi«.

+ »Slovenec« in »Narodna delavska organizacija« v Trstu. Pišejo nam iz Trsta. Sobotni »Slovenec« z nekako slastjo in jezuitsko škodljivostjo poroča, da je »Narodna delavska organizacija« v Trstu pred polomom. Brezbožne klerikalne duše okoli »Slovenca« že kar poželjijo gledajo v duhu, kako odpirajo — zbor tega poloma — na stežaj klerikalne vrata kaplanje: Ukmarj, Čok in Tul ter naganjajo »izgubljene oveč v svoj klerikalni hlev. Ali motite se temeljito, gospoda črna! »Narodna delavska organizacija« je tako trdna in složna, da si zdražbar Terseglav in njegovi podprenniki ob njej prav gotovo razbijajo svoje dolge nosove. Ona stoji danes na tako trdnih nogah, kakor še nikdar poprej in klerikalni nestrnji petelin se lahko kar brez skrbi — obesijo, ker iz te moke zanje ne bo kruha. Sicer »Slovenec« v njih črno družbo prav nič ne briga, vendar jim v »tolazbo« povemo, da delavstvo v predsedniku Mandiću popolnoma zaupa, in da se on brani vsprejeti nadalje predsedstvo edinole iz privatnih razlogov, ne pa radi kake notranje križe. »Narodna delavska organizacija« bo kot močna delavska korporacija tudi zanaprej vsestransko skrbelja za materialno dobrobit slovenskega delavstva ob Adriji, kakor tudi pazila, da se to zlato delavstvo ne bo odtujilo rodu svojemu. Ako bodo v to pošteno delo vtikalji svoje nosove nestrnji klerikalni petelin, se jih bo po zasluženju okrealo in zapodilo tja — kamor spadajo. Svetovali bi jim tudi, da naj se brigajo za »polome« med »štirimi stenami«, možje »N. D. O.« bodo pa že skrbeli, da v tej poslednji, dopoloma, od klerikalcev takoj zaželjenega — ne bo prišlo, pač pa do temveče in tesnejše združitve vseh pošteno mislečih delavskih elementov, ki bodo pokopali grešne na de brezdomovinskega klerikalizma.

+ Iz šolske službe. Premeščena je prov. učiteljica Ljudmila Abram in Št. Vida pri Zatični v Sv. Križ. — Prov. učiteljica Rozalijer pride na Grosuplje. — Učiteljski kandidat Andrej Pogačar pride kot prov. učitelj v Kamnik. — Bivša suplentka v Osilnici, Marija Nosan, pride kot prov. učiteljica v Banjaloko.

Slovensko deželno gledališče. V četrtek, dne 21. t. m. se pojde drugič priljubljena Puccinijeva opera »Madame Butterfly« pri navadnih opernih cenah. — V soboto, dne 23. t. m. se pojde četrtek opereta »Dolarja princeza«. — V nedeljo, dne 24. t. m. bosta dve dramski noviteti in sicer zvečer veseloigra »Gospodica Josette — moja žena«, spisala Gavault in Charvat, pop. ob 3 pa se uprizori prvič izvirna drama v 4 dejanjih »Strup«, spisal Ivan Novak.

Slovensko gledališče. Sinoči smo čuli Puccinijevu opero »Madame Butterfly«, ki je nam še od lanske sezone v najboljšem spominu. Ko je Puccini pred par leti nastopil s tem svojim delom na dunajskih dvornih operi, mu tamošnja kritika ni privila najboljšega sprejema, temveč delo skoro odklonila in gostobedino povdarpala, da se je z Bohemo povspel Puccini na vrhunec svoje umetnosti, ki ga več ne doseže. A kmalu je »Madame Butterfly« res kot pravcati metuljček splapljal čez vse odre in danes je ljub in čisan

gost povezd, kjer se prikaže. »Madame Butterfly« ni klasična opera z dolgimi melodičnimi arijami in močnimi zbori, temveč je moderna drama z godbo in petjem. Njen skladatelj velja v Italiji danes kot prvi veristični operni pesnik, on je znamenit glasbeni kolorist, ki s »štimungo« vpliva neodoljivo na poslušalca. Godba v »Madame Butterfly« trepeče in se blešči kot svileni prah na metuljčkovih krilih, mestoma polna temperamenta in strasti, ki se menja z bolno melanholijo in hrebenjem. »Madame Butterfly« je moderna japonska Marjetica. — Šla je sinoči mimo nas v novi opremi, okusni kostimi, in je bila sploh kar najlepše inscenirana. V naslovni ulogi je bila gospa Nordgartova s svojim blagovnem glasom in pretesljivo igro blesteča representanca nesrečne Japonke. G. Fiala kot poročnik Pinkerton je s svojim nežnim lirskega tenorjem sinoči brižilj. Zdi se nam letos njegov glas še polnejši in zmagovalnejši od lani. Konzula Sharplessa je pel gospod Vulkočeviški, slišni tenorji, ki je eleganten v igri, iskren v petju. Meštarja Goro je predstavljal gospod Bohuslav s pristnim japonskim tipom, in gre vse poohvala njegovih karakterističnih, živahnih igri. Režijo je vodil g. Potocnik, ki je preslikana dvorana po najmodernejšem vzoru prav umetno. To delo sta izvršila gg. Staré in Kramaršič iz Ljubljane. Preslikan je istotako zastor na odru, za katerega so tudi omislili dve popolnoma novi scenariji. Dotične kulise došle so iz Ljubljane. V sredini dvorane stropa, je umeščena mehanična pravila za zračenje (ventilacija), ki vodi v posneti dvorani dvorane po najmodernejšem vzoru. V sredini stropa, bo visel tudi umetno izdelan lestenec s petimi gazolinovimi plameni. Ob stenah dvorane bodo nameščene najmodernejše izdelane, s plišem tapicerjane klopi. Te izdeluja gg. Umek in Jevšek, v svoji ravnokar dogradeni, na bencinski motor urejeni mišarski delavnici (tovarni) v Kandiji. Iz dveh sob, ki mejita na dvorano, so napravili z odstranitvijo sredne stene, eno samo lepo veliko sobo. Ta soba, kakor tudi sosedna brahna soba sta slikani povsem moderno. V njih so položena nova dežčasta tla, in nahaja se v njih nova tako modernejša sobna oprava. Poslednja ima služiti tudi gledališčnim igram, na odru. Preplešani so tudi stopnišče, hodnik, garderobna soba in hišna veža. Z oljnatim barvo so preplešana vsa vrata. Pri stopnišču v prvem nadstropju, nahaja se na novo prirejeni blagajnični prostor. V pritličju je na novo prirejena točnica, za točenje pijačo o prilikah veselic. Skratka novomeški »Narodni dom« je od zunaj in znotraj krasno prenovljen. Največ truda, da naravnost rečeno pozrtvovalnosti je stalo vse to delo marljivega čitalničnega blagajnika gospoda J. Kompareta, katemu vsa čast in hvala za to.

Borovanje deželnih statistikov se je pričelo pretekli ponedeljek v posvetovalnici kranjskega deželnega zborov. Predsedoval je predsednik osrednje komisije, sekcijski načelnik dr. vitez Juršiček, finančno ministru je zastopal tajnikov namestnik dr. dr. Grünwald, ministrstvo notranjih zadev pa deželnovladni svetnik Kremenšek. Borovanja so se udeležili odposlanci 13 krovov. Kranjsko so zastopali plemeniti Šuklje, grof Barbo in prof. Jar. Razprave so se tikale večinoma uprave v posameznih deželah in kraljestvih. Včeraj so zborovalci napravili izlet na Vrhniko.

Cerkev Franco-Illyrien. Danes se vrši tretje in zadnje letosnje slovstveno predavanje za drugi oddelki društvenih članov in sicer v zvečer v pritličju mestnega deželnega liceja. Govoril bo g. prof. Frid. Juvancič o početkih modernega francoskega slovstva. — Prihodnjo sredo se bo pričelo s čitanjem v slovenščinam ter literarnim razlaganjem za letosni pouk določenega teksta, ki dojde te dan iz Pariza.

Veselični odsek slov. trgovskega društva »Merkur« vabi člane »Merkurja«, ki se nameravajo udeleževati letosnih plesnih večerov na sestanek, ki bo v četrtek, dne 21. t. m. ob 9. uri zvečer v društvenih prostorih.

Slovenska plesna šola. Gotovalo je naša slovenska Ljubljana doseči pogrešala slovenskega plesnega učitelja, kajti vse plesne šole, katere so se vrstile v Ljubljani, so stale pod vodstvom tujcev, ki največkrat našega jeziku niti umeli niso. Zato pač v veseljku jezdijo plesnimi strelki, ki so vse zasluženi okrepiti pripravljenimi igrami, da se udeleženci učenke in učence plesne etikete in modernih plesov, pred vsem pa slovens

Oto Homan iz Radovljice. Blejčani so navedenim tvidkam hvaležni, da rabijo blejske znamke za pisma, zavoje ter delajo s tem reklamo za Bled. Društvo je dalo delzeli zvezi za tujski promet v Ljubljani 5000 znamk brezplačno v blagovoljno vpravo na razpolago. Ker je cena samo 4 krone za tisoč, jih res lahko vsak kupi, da na ta način podpira tujski promet. Želeti bi bilo, da si take vrste znamke nabavijo tudi Bohinjeci v svrhu reklame za zimski šport. Seveda to bi bilo treba takoj, predno zapade sneg. Tudi na Bledu bi bilo umestno zimsko športno društvo ali da bi se zvezali z Bohinjem. A žalibog, da se na gospodarskem polju v proevit Bleda ne najdemo, deloma iz političnih, deloma zasebnih nasprotstva. Vsa ta nasprotstva bi se lahko vrgla v koš in delalo naj bi se na gospodarskem polju skupno. Da je dela res še dosti, da se odpravijo še velike ovire tujskemu prometu na Bledu, o tem nobeden Blejčan in tudi noben tujec, ki pride k nam, ne dvomi.

Predjamski grad. Predjamska oklica spada med najzanimivejše kraske kraje. Vas Pred Jamo leži v lepi, globoki dolini ob koncu skalne grape tik 123 m visoke pečine. Tu so znamenite, svetovnoznanje Predjamske votline. Stari Predjamski grad je bil najimenitnejši izmed vseh kranjskih viteških gradov. Zaslovel je po svojem zadnjem posestniku Erazmu Predjamskem (Luegerju), ki je leta 1483 na cesarskem dvoru ubil maršala Pappenheima, ker je žalil spomin njegovega nesrečnega prijatelja Andreja Baumkircherja iz Vipave. Erazem je bežal na svoji skalni grad v Predjamo in postal s svojimi hlapci strah okoličan. Tuga niso mogli zaslediti. Predzrni Erazem se je neki dan sam ponudil pred Malim gradom pri Planini, da pokaže cesarskemu poveljniku pot do svojega gradu in ga tam pogosti. Erazem se je komaj rešil na brzem konju. Tržaški glavar baron Gašper Ravber ga je obigel vso zimo. Večkrat je poslal Erazem po svojeni slugi Ravberju sadja, mesu in vina. Vse to je dobival po skrivni, podzemeljski poti iz Vipave. Slugo so cesarski podkupili, da jim je ponos pokazal ležišče Erazmova. Le ti so streljali na odkazano mesto, in kosi razstreljene skale so ubili Erazma. Pozneje je dobil grad v last grof Ivan Kobenzel, ki je sezidal novi grad l. 1570. Grad Erazma Predjamskega je videti v kinematografu Patha, na kar posebno opozarjam naše občinstvo.

Narodna čitalnica v Hrastniku je izposodila v 2. letu svojega obstanka 6191 knjig in 4539 časopisov. Veselimo se teh števil, kajti kažejo, da je v Hrastniku še mnogo slovenskih srce, kisene boje nobenega Leijlerja in ki bodo gotovo ubranila lepo dolino pred nemškim navalom. Žalostno je le, da ni med udi nobenega izkušnje tovarne in steklarne...

Vseslovenska razstava v Odesi l. 1910. »Občestvo jedinjenja Slavjan« razglaša, da priredi v Odesi vseslovensko razstavo, ki bo trajala od 1. septembra 1910. Razstava bo industrijska, obrtniška, poljedeljska in umetniška. Društvo pravi v svojem proglašu med drugim tole: Društvo za združenje Slovanov si je stavilo za svojo poglavito nalogo, da podpira vzajemno kulturno - gospodarsko zbljanje vseh slovenskih narodov potom vzajemnega proučevanja književnosti, znanosti in gospodarskega stanja, kakor tudi potom osebnega spoznavanja predstaviteljev slovenskih narodov. Za to je okrenilo vso svojo pozornost na velikanski pomen razstav v občee, zlasti pa te slovanske v Odesi. O velikem pomenu razstav v Odesi so se že prepričali razni razstavljaci iz Avstrije, Nemčije in iz drugih evropskih držav. Toda društvo je največ na tem ležče, da na razstavi so delujejo Slovani, za to jih na to razstavo toplo poziva. Trgovinski odnosi med slovenskimi narodi se do sedaj še niso dosegli ene stopinje, ki bi jo bilo treba doseči. Temu je največ kribo to, da Slovani med sabo ne vedo, kaj izdelujejo in da se vsled tega slovenski proizvodi ne reklamujo v zadostni meri. Sveta nalogata vzajemnega zbljanja med bratstvimi slovenskimi narodi bo tem ložje omogočena, ako se vezi krvnega sorodstva in duševne bližnosti še pridružijo gospodarski interesi. Slovansko bo samo takrat izpolnilo svojo idealno nalogu, ako se bo njegova kultura in njegov gospodarski razvoj ne le izenačila s kulturo in gospodarstvom germanskih in romanskih plemen, marveč jih celo prehitela.

Pripravljalni odbor poziva Slovane, da nemudoma v svojih središčih sestavijo odbore za posiljanje predmetov na razstavo in da se čim najprej javijo na naslov: »Občestvo edinjenja Slavjan«, Odesa, Hersonskaja No. 84.

»Akad. duštvo slov. veterinarjav na Dunaju« ima 21. vinotoka t. l. svoj I. redni občni zbor s tem-

dnevnim redom: 1. Citanje zapisnika. 2. Poročilo odbora. 3. Poročilo preglednikov. 4. Volitve. 5. Slučajni. Cas: ob 7. sredo. Kraj: III. Hauptstr. 45, restavracija Novak. Prijetelji društva dobrodošli!

Adrija v Pragi ima svoj pravleniški večer dne 23. t. m. u. »Čišček«, Jeda ulica. Začetek ob 8. zvečer. Gostje dobrodošli!

»Strelski klub« pri »Novem svetu« naznana vsem svojim članom, da je na zadnjem svojem stanku sklenil, imeti vsak četrtek redno strešanje. Torej jutri, v četrtek na svidenje. Začetek ob 8. zvečer.

Vloma. Dne 11. t. m. so dosegaj še neznan tatovi vломili pri posestniku Jakobu Kopravec na Blizi pri Brezovici ter odnesli 32 K vredno, črno obleko, stare hlače in belo srajco, niklasto uro s srebrno veržico in Kopravecova delavsko knjižico, v katere je imel 120 K denarja. — Predsinočnjem so pa tatovi vlamili v barako branjevke Marije Marjetičeve v Spodnji Šiški ter ukrali dve škatli belega grozdja, košaro koštanja, (maroni), 4 škatljje slaščic, košaro kruha, košaro limon in košaro jabolk. Vse to so naložili na v-baraki se nahajajočo, zeleno barv. dvo-kolnico in odpeljali na svoj cilj. Marjetičeva ima čez 80 K skupne škode.

V Ljubljancu skočila je sinoči okoli pol 10. na Dvornem trgu 42-letna čevljarjeva žena Neža Potokarjeva. Voda jo je nesla do Pogačarjevega trga in ker je klicala na pomoč, ji je na bregu Pogačarjevega trga pomolil poštni sluga Leopold Božič drog, katerega se je oklenila in jo je Božič potegnil z vode s pomočjo nekega desetnika c. in kr. 17. pešpolka ter so jo potem z na lice mesta došlim policijskim stražnikom odnesli na osrednjo policijsko stražnico, odkoder so jo prepeljali z resilnim vozom v dejelno bolnišnico. Potokarjeva je nekoliko slaboumnata, še bolj ji je pa vplivalo na živce, ker je dobila pri sodišču zaradi razraziljena časti neko kazenski. — Strah pred zaporom jo je menda gnal v obup.

Nepreviden kolesar. Predvračajšnjem je v Bethovnovi ulici nek kolesar tako naglo in neprevidno vozil, da je podrl 8letnega šolskega učenca Jožeta Štruklja ter ga na desni roki lahko telesno poškodoval.

Kar je iskal, to bo dobil. Ko je te dni na Bleiweisovi cesti nek hlapac ponoči zapazil stražnika, je začrnil »auf«, potem pa začel še vrisati. Isti hlapac je drugega dne peljal po imenovani cesti v vpreženim vozom. Ko zagleda stražnika, začne pokati z bičem tako, da je moral stražnik posredovati in bi bilo kmalo prišlo z izzivačem do javnega nasilja. Kar si je želel, mu ne odide.

Naj šipami se je znesel. Sinoči je znani razgrajal F. D. pred nekim oknom silno razgrajal in zmerjal neko stranko, kateri je slednjič polbil pri oknu še šipe, katere bo poplačal z zaporom.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 80 Slovencev, 90 Hrvatov in 40 Macedoncev. V Heb je šlo 40, v Buchs 56, v Inomost 25, v Meran 35, v St. Mihail pa 40 Hrvatov. Na Dunaj se je odpeljalo 25, v Ljubljano pa 29 Kočevarjev.

Izgubljeno in najdeno. Delavka v tobačni tovarni Marija Podržajeva je izgubila denarnico, v kateri je imela 10 K denarja in zlat prstan. — Mitniški paznik Jožef Varšek je našel kovček z obleko in posodo. — Dijak Ivan Jeretina je našel srednjo vsoto denarja. — Gosp. Jožef Renček je našel lorgnon z dolgo srebrno veržico. — Stražnik Fran Možina je našel ročno torbico z risalnim orodjem in manjšo vsoto denarja.

Izkaz posredovalnice slovenskega društva »Merkur« v Ljubljani. Sprejme se: 2 knjigovodji, 2 kontorista, 1 poslovodja, 15 pomočnikov mešane stroke, 4 pomočniki železniške stroke, 1 pomočnik manufakturne stroke, 6 pomočnikov špecerijske stroke, 2 pomočnika galanterijske stroke, 3 blagajničarke, 1 kontoristinja, 10 prodajalk. Službe išče: 3 knjigovodji, 5 kontoristov, 1 poslovodja, 27 pomočnikov mešane stroke, 2 pomočnika železniške stroke, 5 pomočnikov manufakturne stroke, 6 pomočnikov špecerijske stroke, 2 pomočnika modne in galanterijske stroke, 7 kontoristinja, 8 blagajničark, 10 prodajalk. Posredovalnica posluje za delodajalce in člane društva popolnoma brezplačno, za druge pa proti malo odškodnini.

Drobne novice.

* **Umor.** Pretekli petek je bila v Sarajevu v svoji hiši umorjena priletna vdova Paša Uzunić. Bila je trikrat zabodenja v glavo in štirikrat v život. Ropar je odnesel denar, kar ga je imela Uzunić doma.

* **S sinaho se je očenil.** v New Jorku neki Amerikanec; v sledi tega je postal oče svojega lastnega vnuka.

* **Odvedeno dekle.** Ko je šla prejšnji teden kmetica Saveta Kotur s

svojo hčerjo Radosavo iz Mitrovice proti svojemu domu v Grk, je prišel, najima nasproti kmečki sin Mitar Jovanović, oborožen z revolverjem. Pograbil je Radosave ter jo odnesel. Kam sta izginila, ni znano.

* **Milijenarka gospa Hartman** je, kakor poročajo ameriški listi, priča večja prialjatja do kralja Edvarda v največjo revščino. Sedaj, ko je starca 70 let, je morala napovedati konkurs. Amerikanci pravijo, da lojalnost ne daje pokojine.

* **Zrcalo za želodec.** Zdravniki londonske bolnice so iznašli zrcalo za želodec, s česar pomočjo je možno opaziti vzelodej opeklino, otekline in splošne razne bolezni, ki so se doslej le s težavo dočolile. Želodeno zrcalo se sedaj rabi samo v narkoti, upajo pa, da bude nova iznajdba toliko napredovala, da ne bo treba narkotizirati bolnika.

Ručnjevost.

Poglavlje o govedorejji na Kranjskem je naslov XI. zvezku kmetijske knjižice, ki jo izdaja c. kr. kmetijska družba kranjska in ki je ravnonos izselj. Novoizšli zvezek, ki ga je spisal družbeni ranvatelj Gustav Pirce, je zbirka spisov, ki so bili ravnokar objavljeni v »Kmetovalcu« glede vprašanja, s katero tujo pasmo požlahtnjevati našo domačo goved. Pisatelj utemeljuje prednost simodolske pasme za Kranjsko, ne da bi se izključno le za to pasmo zavzemal, pač pa odločno govoriti proti porabni pomurske pasme ter je isto tako odločno za rabo žlahtnih planinskih pasem, naj bodo sive ali lisaste, samo da resnično omogočijo zboljšanje domača pasme. Knjižica, ki vsebuje tudi praktične migljaje za zboljšanje naše govedi, se dobiva pri kmetijski družbi po 25 h s poštnino vred (denar) je naprej poslati, in sicer najceneje v poštnih znamkah. Ta cena pa velja le za družbene ude, za druge in v knjigotrštvu stane 30 h brez poštnine.

Vse tu naznajene knjige dobivajo se v »Narodni knjigarnici v Ljubljani, Prešernova ulica štev. 7.

Telefonska in brzojavna poročila.

Ožja volitev na Krasu.

Gorica, 20. oktobra. Pri ožji volitvi na Krasu je bil izvoljen dr. Stepančič s 424 glasovi. Zlobec je dobil 263 glasov. Naprednjaki se večinoma niso vdeležili ožje volitve med klerikalnima kandidatoma.

Poslanska zbornica.

Dunaj, 20. oktobra. Današnja prva seja poslanske zbornice je bila izredno mirna. Ko so ministri stopili v dvorano, so jih češki radikalci pozdravili z burnimi abeng-klici. Nato je nastal mir. Seja je trajala samo 20 minut. Predsedoval je starostni predsednik dr. Funke. Po kratkem nagovoru je naznani, da se prihodnja seja vrši v petek. Na dnevnem redu te seje je volitev predsedstva. Wolf je proti tej predsednikovi odredbi protestiral, kar je dalo povod češkim radikalcem, da so jeli klicati: Poidite v Berolin, kamor spadate, tam boste lojalem državljan. Ko so ministri zapustili dvorano, so jih češki klerikalci spremljali zopet s hrupnimi abeng-klici.

Dunaj, 20. oktobra. Poljedelski minister dr. Bráf se radi bolezni ni udeležil današnje seje.

Sosajje poslancev Hribarju.

Dunaj, 20. oktobra. V Današnji seji poslanske zbornice je bila izredno mirna. Ko so ministri stopili v dvorano, so jih češki radikalci pozdravili z burnimi abeng-klici. Nato je nastal mir. Seja je trajala samo 20 minut. Predsedoval je starostni predsednik dr. Funke. Po kratkem nagovoru je naznani, da se prihodnja seja vrši v petek. Na dnevnem redu te seje je volitev predsedstva. Wolf je proti tej predsednikovi odredbi protestiral, kar je dalo povod češkim radikalcem, da so jeli klicati: Poidite v Berolin, kamor spadate, tam boste lojalem državljan. Ko so ministri zapustili dvorano, so jih češki klerikalci spremljali zopet s hrupnimi abeng-klici.

Dunaj, 20. oktobra. Poljedelski minister dr. Bráf se radi bolezni ni udeležil današnje seje.

Sosajje poslancev Hribarju.

Dunaj, 20. oktobra. Bivši pravnični župan dr. Srb je odložil svoj državoborski mandat.

Dunaj, 20. oktobra. Bivši pravnični župan dr. Srb je odložil svoj državoborski mandat.

Kronske svet.

Dunaj, 20. oktobra. Cesar je sprejel danes dopoldne v 2urni avdijenci grofa Andrassyja. Kronski svet se je vsled tega pričel šele ob 1. končal se je po 20 minutah brezvsečno. Polozaj je skrajno kritičen.

Dunaj, 20. oktobra. Cesar je v kronske svet pozval ministre, naj ohranijo dosedanjo koalicijo. Nato je Kossuth odgovoril, da neovisna stranka neče ostati v koaliciji, mareč se da zahteva, da se izključno njej roči vlada. Cesar ni nitičesar pripomnil, mareč je takoj zaključil posvetovanje. Kasneje je sprejel zopet Andrassyja in Wekerleja.

Še en »veleizdajniški« proces.

Zagreb, 20. oktobra. Meseca septembra lanskega leta so zaprli pravnika Jovanovića, ker je bil osušen »veleizdajec«. Sodijoče v Zagrebu ga je izročilo sodišču v Požegi. Sprva so ga obtožili veleizdajec, v zadnjem času pa so obtožbo spremenili in ga tožili samo radi — motenja javnega

mira. Te dni je bila obravnavana. Sodijoči je Jovanović oprostil krivide in kazni. Po nedolžnem je torek presedel v preiskovalnem zaporu več nego leto.

Iz Makedonije.

Solun, 20. oktobra. Uporni Albanci so postali prava šiba božja za vso Makedonijo. Kakor javljajo iz Debra, so te dni naskočili vas Selce in uplenili vaščanom nad 2000 ovac. Drugi oddelek upornih Albancev je naskočil vas Roski in si prilastil 4000 ovac.

Skopje, 20. oktobra. Arnauti so napadli vas Galičnik ter uplenili 1000 ovac in 60 volov. V Srkolezu pri Peči so Albanci ubili Srba Miletića ter se polastili vsega njegovega premoženja.

Skoplje, 20. oktobra. Iz Debra je bilo poslanih 500 vojakov v Reko proti Arnavtom. Ob reki Radovici pri Spiljskem mostu so trčili na uporne Arnavte. Po teškem boju se je vojaški oddelek z občutnimi izgubami moral umakniti pred upornimi. V Žerovnico je vdrl 500 oboroženih Arnavtov ob belem dnevu. Najprvo so osvobodili vse tamkaj zaprte rojake nato so pa plenili po hišah in po prodajalnah odnesli vse, kar se da odnesti. Iz Carigrada je vojna uprava brzojivala, naj se pošlje na Arnavte topničarje.

Zakon proti narodnostim na Turškem.

Carigrad, 20. oktobra. V petek stopi v veljavno zakon, naperjen prot

Učenca

za brivsko obrt

č. 608
išče Valentin Tič, brivec v Litiji.

Delnika pivovarna Laški trg sprejme izurjenega, samostojno delujočega

strojnika

pod ugodnimi pogoji. Nastop službe kakor hitro mogoče. 3910

Kavarna, Ilirija

Ljubljana, Roledvorske ulice 22

: je vsak dan : vso noč odprta

ter se toplo priporoča slavnemu občinstvu. 3008

Knjigovodja

več dvostrokega knjigovodstva, nemškega, hrvaškega ali kakega drugega slovanskega jezika, ki je sposoben tudi za potovanje, dobi takoj službo. Oni, ki je bil že nameščen pri kakih pivovarni, ima prednost.

Ponudbe z izpričevali in zahtevo plače sprejema gradjanski pivevar v Karlovem. 3911

Eprav dobre 2781

Vinske sode

iz hrastovega lesa, nekaj skoro novih, od 200—400, 700, 1200, 3000, 5000 litrov proda po nizki ceni.

FRAN CASCIO

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6.

Posestvo polovico zastonj!

Tako se preda posesivo, ki leži blizu železniške postaje na Koroškem. Obstoji iz 60 etarjev lepih travnikov, za 150 gajov živine veliki hlev in druga poslopja, vse zelo lepo, zraven tudi dobra gostilna. Vse posestvo je arondirano. Potreba denarja 50.000 K.

Več pove Anton Benko, trgovec v Celovcu. 3874

Ženitna ponudba.

Udovec, star 37 let 3 enim otrokom, trgovec in veleposasnik v prijaznem kraju tuk železniške, si želi ugled romanjkanja časa tem potom znanjajo 3 izobraženo in poštano gospodinčno dobre družine, v prijaznem starosti, ki bi mogla biti dobro mati otroku in imela veselje do trgovine. Uge drugo poslovanjska stvar. Resne ponudbe s sliko naj se pošlje pod „Z. G. O.“ na upravn. „Slo. Naroda“ do 1. novembra t. l. Jamčim strogo tajnost, slike takoj vrнем.

Ivan Bizovičar

umetni in trg. vrtnar

Ljubljana, Kolezijske ul. 16

se priporoča za nasaditev vrtov, parkov in balkonov. — Velika izbira cvetočih in listnatih rastlin, vrtnic, prezimajočih cvetlic (perene), krasna cvetlična grmovja, konifere, cvetliče za okna in balkone.

Izvršuje šopke, vence in bukete za razne prilike.

Belo umetniško okusno in posolidnih cenah. 1542

Trgovina s cvetlicami itd.

Naročila na deželo hitro in veden.

Šolske knjige

za ljudske in srednje šole, učiteljske in licej, za obrtne in strokovne šole kakor tudi

druge potrebščine

priprave

Narodna knjigarna

v Prešernovih ulicah.

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

3914

Hiša

z lepimi stanovanji, nekoliko vrta in travnika, posebno pripravna za kakega penzionista ali vrnarja, se gemo preda.

Kje, pove upravnštvo »Slovenskega Naroda«.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili.

„SLAVIJA“
- - - vzajemno zavarovalna banka v Pragi. - - -
Res. fond 44,437.000 fl. Izplačane odškodnine in kapitalije 98,323.480-35 fl.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vsekoči slovensko-narodno upravo.

Vsa poštenija daje: cigar pisarne so v lastnej bančni hiši v Gospodskih ulicah štev. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantnejše. Uživa najboljši sloves, koder posluje. Dovoljuje iz čistega dobička izdatno podporo v narodne in občnokoristne namene.

Pristne ruske galože
„Zvezdna znamka“

so najboljše. 3908

Tvornica
„Provodnik“
v Rigi
jamči za stanovitnost.

Dobivajo se pri Vaso Petriču v Ljubljani in po vseh boljših trgovinah s čevlji in z galanerijskim blagom.

3711

Modni salon

M. Sedej-Strnad

priporoča cenjenim damam

klobuke le najfinejše izvršbe.
Žalni klobuki vedno v zalogi.

Palača Mestne hranilnice.

Prešernova ulica.

Cene brez konkurence!

Zelo važno za trgovce in obrtnike!
Ker imam še precejšno zalogu
reklamnih koledarjev
za leto 1910

in je sedaj skrajni čas, da si jih vsakdo nabavi, ker bude gotovo v najkrajšem času zalogu pošla in se Vam tukaj nudi zelo ugodna prilika, **zahajevanje vzorcev**, katere radevolje posiljam na ogled. — Z velespoštovaljem

Fr. Iglič, Ljubljana,
Mestni trg št. 11. 3913

Na debelo in drobno!

344

Za Vse svete
priporoča največjo zalogu krasnih
nagrobnih
vencev in
trakov
Cene izredno nizke!
Fr. Iglič
Ljubljana, Mestni trg 11

Pristen dober
brinjevec
se dobi pri 452
L. SEBENIKU v Spod. Šiški.

Ljubljanska kreditna banka, v Ljubljani.

Delniška glavnica K 3,000.000.

Podružnica v Spljetu.

Sprejema vloge na kužišče in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

Stritarjeva ulica štev. 2.

Podružnica v Celovcu.

Podružnica v Trstu.

410
420

Xupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst
po dnevni kurzi.

Orehe, suhe gobe, fižol,
smrekove storže, divji kostanj
in sploh vse deželne pridelke kupuje
Ant. Kolec v Celju.

Ant. Bajec

naznanja sl. p. n. občinstvu, da se
356 nahaja njegova

vrtnarija
na Karlovski cesti št. 2,
cvetlični salon
pa pod Trančo.
Izdelovanje šopekov, vencev itd.
Glašno delo in zmerne cene.
Velika zaloga suhih vencev.
:: Zunanja naročila tedno. ::

Pristni kranjski
lanenooljni firmič

Oljnate barve

v posodicah po 1/2, 1 kg
kakor tudi v večjih posedah.

Fasađne barve
za hiše, po vzorcih.

Slikarski vzorci
in papir za vzorce.

Laki

pristni angleški za vozove,
za pohištva in za pede.

Steklarski klej
(kit) priznane in strokovno
preizkušene najboljši.

Karbolinej prve
vrste

Mavec (gips)
za podobarje in za stavbe.

Čopiči

domačega izdelka za zidarje
in za vsako obrt

priporoča

Adolf Hauptmann
v Ljubljani.

Prva kranjska tovarna
oljnatih barv, tlenčev, lakov
in steklarskega kleja.

Zahajevanje cenike!

Kupujte in zahtevajte edino le
Ciril in Metodov čaj

v zavirkah po 10, 20, 30, 50 in 70 vin. 2891
ki se prodaja v prid družbe sv. Cirila in Metoda.
Dobiva se povsod.
Glavna zaloga pri Prvi slev. zalogi čaja in rumu na debelo
v Ljubljani, Rožna ulica štev. 41.

Nc I 267/93

3882
Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Pri c. kr. sedišču v Kranjski gori odd. I so po prošnji lastnice
g. Katarine Grem, posestnico na Dovjem št. 20, na prodaj po

javni dražbi

sledče neprimičnine: zemlj. vl. št. 78, 206 in 344 k. o. Dovje, za katere se je
ustanovila pristavljenia izklicna cena in sicer:

I. za zemlj. vl. št. 87 ad Dovje: parc. št. 1738/2 hiša št. 20 v Mojstrani
in parc. št. 1745 gospodarsko poslopje, žaga s kozolcem in drvarnicu
(24.000 K), vrt parc. št. 1738 (172 K 50 v), parc. št. 2068/2 žaga (9000 K),
336/1 travnik (147 K), 1455/337 (4593 K), 1455/334 (2450 K), 1455/332
(69 K 25 v), 1455/433 (847 K 98 v), 1455/243 (602 K 26 v), 1455/244
(4143 K 33 v), 637/1 (4479 K 76 v), 637/25 (3252 K 60 v), 637/28 (285 K),
637/27 (3339 K), 650/56 (6868 K 36 v), 1455/320 (2602 K 99 v), 1455/317
(333 K 05 v), 1455/119 (947 K 36 v), 1458/5 (1148 K 07 v), 1458/6
(1432 K 06), 1458/7 (87 K 76 v), 1482/47 (1004 K 18 v), 1482/50 (883 K 34 v),
1482/48 (63 K 62 v), 1482/49 (58 K 98 v), 1482/59 (11782 K 61 v), 1401/9
(2244 K 32 v), 650/182 (3103 K 20 v), 650/183 (2505 K 30 v) gozdovi.

II. zemljišče vl. št. 206 ad Dovje parc. št. 650/169 gozd (3069 K 12 v).

III. zemljišče vl. št. 344 ad Dovje parcela št. 638/2 gozd (4895 K 91 v).

Dražba se bo vršila

2. novembra 1909 ob 10. dopoldne v Mojstrani št. 20.

Ponudbe pod izklicno ceno se ne sprejmo.

Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njih zastavne pravice brez
ozira na prodajno ceno.

Zdražitelji morajo položiti varščino v znesku 10% izklicne cene.

Skupaj izplačati je tukaj mesec dni prodajalki.

Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri podpisanim sodišču v sobi
št. 1 in pa dne 2. novembra 1909 v Mojstrani pred začetkom dražbe.

C. kr. okrajno sodišče oddel I,

v Kranjski gori, dne 9. oktobra 1909.

Naznjam, da otvorim v tekočem tednu

plesne vaje

zdržane s plesnimi in zabavnimi večeri za dame in ge-

spode iz boljših krogov.

Priglasiti se je pismeno (prosim natančne naslove) ali
pa ustreno do 21 t. m. vsak dan od 4. do 5. popoldne

v Wollovi ulici št. 10, II. nadstropje, levo.

Z velespoštovaljem 3890

Edvin Rozman, konces. učitelj plesa.

1591

Krasne

klobuk za dame

po znano najnižjih cenah, priporoča

modni salon A. Vivod-Mozetič

Ljubljana, Stari trg 21.

Klobuke sprejemam v popravilo. Zunanja naročila izvršujem točno.

Žalni klobuki vedno v zalogi.

Pristen dober

brinjevec
se dobi pri 452
L. SEBENIKU v Spod. Šiški.

Ljubljanska kreditna banka, v Ljubljani.

Delniška glavnica K 3,000.000.

Podružnica v Spljetu.

Sprejema vloge na kužišče in na tekoči račun ter jih
obrestuje od dne vloge po čistih

Stritarjeva ulica štev. 2.

Podružnica v Celovcu.

Podružnica v Trstu.

410
420

Xupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst
po dnevni kurzi.

Sobnoslikarska in plesarska tvrdka Speletič & Remžgar

Rimska cesta št. 16 v Ljubljani

se priporočata slavnemu občinstvu za vsa v to stroko spadajoča dela v Ljubljani kakor na delci.

Delo solidno!

1296

Cene primerne!

Združeni ključavničarski mojstri v Ljubljani sprejmejo

več mladih delavcev

ki se poznejši čas lahko tudi priučijo istega rokodelstva, proti primerui plači.

Zadruga ključavničarjev v Ljubljani

Poljanska cesta štov. 26.

3837

Naznanilo preselitve.

Slavnemu občinstvu si usojam vlijudno naznani, da sem preselil svoj

brivski in frizerski obrt
v hišo na Sv. Petra cesti 32
poleg kavarne „Avstria“.

Salon za dame s posebnim vhodom in separiranimi oddelki. Poleg umivanja glav, vsakovrstno friziranje in barvanje las, priporočam svoj gorki in mrzli zdravstveni priporočeni sušilni aparat. Izvršujejo se vsa lasna dela. Vpletke (kite) strirjenih in zmesanih las v veliki izbiri.

3749

Z vsem spoštovanjem se priporoča

M. Podkrajšek

frizer za gospode in dame, Sv. Petra cesta štov. 32.

Za jesensko in zimsko sezono

pripreča modni salon

Ozmeč & Vičič

Ljubljana, Selenburgova ulica 7

(nasproti glavne pošte)

svojo bogato zaloge elegantnih klobukov za dame,
dekle in otroke po zmernih cenah.

3846

Št. 571/pr.

Razpis.

V deželnini prisilni delavnici je izpraznjena služba

hišnega zdravnika

z letno nagrado 2000 K. — Služba se odda s pogodbo ter velja za njo eno mesečna odpoved.

Pojasnila o službenih dolžnostih daje vodstvo deželne prisilne delavnice in deželno tajništvo.

Prosilci naj predlože svoje prošnje podpisnemu deželnemu odboru

do 31. oktobra t. l.

Od deželnega odbora kranjskega

dne 15. oktobra 1909.

Jvan Jax in sin
v Ljubljani
Dunajska cesta 17
priporoča svojo bogato zalogo
voznih koles.

33

Šivalni stroji

za rodbino in obrt.
Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

SUKNA

368
parketska dela
prevzema
ta tudi daje material.
Josip Puh
Ljubljana,
Gradaške ulice št. 20.
Cene! — Solidno!

Ugoden nakup postankov

40 metrov cefera, barhenta,
flanele, ovala itd. lepo razdeljenih v
kose od 1 do 8 metrov pošilja po
potovetu

na 18 krov vro znana izvozna trgovina

V. J. Havlíček a brata
v Poděbradech
Naročíte takoj

Prípravčí 882

Vaše blagorodie!
Vašo cenjeno pošiljate smo obdržali z največjo zadovoljnostjo, hočemo ostati še nadalje Vaši odjemalci in priporočiti Vašo cenjeno firmo svojim znancem.

J. V. Fydek, 14. januarja 1908.

Zaloga koles

Puh (Styria), Globus,
Regent in drugih specijalnih znakov ter
posameznih delov.

Izposojevanje koles

prejem koles za emajliranje, ponikjanje
ter popravila solidno

in ceno.

2954

Karel Čamerník

Ljubljana, Dunajska cesta št. 9.

Na debelo in drobno po nizkih
cenah priporočam svojo bogate
založeno

trgovino

z galanterijskim in vseh
vsi kramarskim blagom
in pleteninami.

Devocionalije

in vse vrste blago za božja pot.

Tvorniška zaloge kranj. glavnikov.

anton Skof

Ernest Jevnikarjev naslednik.

Danusha C., v bliži gostilne, Št. 6'

SUKNA

Jesenske in zimske novosti

za oblike, površinke,
ragiane, zimske sukne,
pamake kostume
in blagove itd. v veliki
izbiri po ceni naku-

pito pri firmi

CM ŠIMEK
PRAGA I MELNTRICH 8

3072 Pripravljam sledeče specijalitete:
Zajamčeno sličkovko in vinsko žganje
od znanega vinogradnika F. Simončiča v Sevnici.

Pristni kranjski brinjevec. — Znane domače brusnice.

Češnje v konjaku. — Višnje v Simončičevi sličkovki.

Tuzemske in inozemske mesne in ribje konserve.

Vsake vrste vkuhanje sadje in sočivje.

Kofeina proste žgane kave za bolnike.

Fr. Kham, trgovina s špecerijo, delicatesami in vinarna.

Zastonj

dobite vzorce najmodernejših angleških, francoskih in avstrijskih izdelkov vseh vrst damskega sukna, ščiviotov in drugega volnatega blaga, za kostume, obleke, krila in bluze. Takisto vzorce barhentov in flanel vlelepe izvršitve. Nadalje vzorce platna, postelnega blaga, gradla, šifona in namiznega blaga za opreme.

Samo Izvrstno blago

velikanske izbire. Cenovnik na zahteve. Pri naročilu vzorcev naj se navede natančen naslov in želeni predmeti.

... Največja modna vsečnica in razpošiljalnica modnega blaga .. .

Komenda Janda & Cie.

Nikolsburg, Mestki namest 13, Moravska.

3477

35letnica.

35letnica.

Privatna plesna šola

v dvorani hotela „Union“.

Imam čast nazaniti, da bode v poonedeljek, 25. t. m. otvoriti novega jubilejskega tečaja za plesalce in plesalce, že vajene plesa, in se bode nadaljeval vsak poonedeljek od 8. do 11. zvečer.

Novost: Figurirani plesi.

Vsek petek od 8. do 11. zvečer je tečaj za začetnike in se prične v petek, 29. t. m. Poučeval bodem vse moderne plesne.

NB. Pri teh tečajih imajo samo vstop gospodine in gospodje boljših rodbin.

Privatne in separatne ure v rodbinah, ali v institutih po dogovoru.

Vpisujo in vpraša se vsek dan od 11. do 12. dop. in od 2. do 4. pop. v hotelu pri „Slonu“ soba št. 73.

Z odličnim spoštovanjem

3884 Giulio Morterra, avt. plesni učitelj.

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izvleček iz voznega reda.

Veljavien od 1. maja 1909.

Odvod iz Ljubljane (juž. žel.)

7-03 zjutraj. Osebni vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico, drž. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak (čes Podrožico), Celovec.

7-25 zjutraj. Osebni vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Tolice, Kočevje.

8-26 dopoldne. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Beljak (čes Podrožico), Celovec, Prago, Draždanc, Berlin.

11-40 dopoldne. Osebni vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico, drž. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak (čes Podrožico), Celovec.

12-22 popoldne. Osebni vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Tolice, Kočevje.

12-28 popoldne. Osebni vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico, drž. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak (čes Podrožico), Celovec.

1-23 zvečer. Osebni vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico, drž. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak, juž. žel. (čes Podrožico), Prago, Draždanc, Berlin.

1-24 zvečer. Osebni vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Tolice, Kočevje.

1-30 ponoči. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico, drž. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak, juž. žel. (čes Podrožico) Prago, Draždanc, Berlin.

2-23 zjutraj. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Gorico, drž. žel., Trst, c. kr. drž. žel., (od 30. maja le ob nedeljah in praznikih na progi Ljubljana juž. žel.-Trbiž, od 1. julija na progi Ljubljana juž. žel., — Jesenice vsek dan).

Odvod iz Ljubljane (državne železnice):

2-28 zjutraj: Osebni vlak v Kamnik.

2-05 popoldne: Osebni vlak v Kamnik.

2-10 zvečer: Osebni vlak v Kamnik.

2-16 zvečer: Osebni vlak v Kamnik.

(Le ob nedeljah in praznikih).

Casi prihoda in odhoda so navedeni v srednjem evropskem času.

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Pozor kolesarji!

Edino zastopstvo za Kranjsko

za prava

860

Puchova kolesa

Puch-Special' K 150

Curier-kolo K 115

Jaščelje pustnike kolesarjev

Najboljši živalni stroji od

66 K naprej.

Za prekuopalce ista cena, kakor v tovarni.

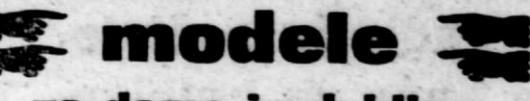
Ker prodajam brez potnikov, vsled tega blago veliko ceneje.

Ceniki zastonj in poštnine prosti.

Z odličnim spoštovanjem

Fr. Čuden

trgovac in trgovec v Ljubljani.

**Modni salon
F. JUST - MASCHKE**
Ljubljana, Židovska ulica štev. 3., Ljubljana
2621 priporoča po najnižji ceni ravnotar dočne najnovejše
dunajske in pariške modele športnih klobukov, čepic i. t. l.
za dame in deklice. Žalni klobuki vedno na razpolago.
Popravila in naročila točno in v temno.

Ceniki na zahtevo
zastavljeni in franko.

**Slovenska tvrdka čevljov domačega in tvorniškega izdelka
MATEJ OBLAK čevljarski mojster**
Kongresni trg štev. 6 v Ljubljani
se slavnemu občinstvu priporoča. 347
Po meri naročena dela se najsolidejše izvršujejo
v lastni delavnici.

MOTORJE

najboljšega sistema, železne
blagajne, stavb. potrebščine,
mline in stiskalnice za gro-
zje in sadje in vso drugo železino
dobavlja po najnižjih cenah
slovenska veletgovina z železino

Fr. Stupica

v Ljubljani, Marije Terezije cesta 1.

1449

Mojo se za takoj ali pozno:
1 knjigovodja, 1 fakturist in 1
dopisovalce za italijanski jezik

Oziralo se boste le na prve moči,
ki so že nekoliko izjurjene v lesni
stroki. Služba stalna, plača po dogo-
voru. Idete se nadalje podjetnik, ki
bi prevzel večji izvor lesa iz gozda na
čago proti kavciji.

Ponudbe, podprtne z referencami,
naj se blagovolijo poslati pod „G. H.
T.“, na uprav. »Slov. Narodax.« 3857

Krasne BLUZE
največja izbera v svetu in drugem
modnem blagu tudi po meri. ::
Veakovretna krila, perlico
In otročje oblike
priporoča po najnižjih cenah
M. KRISTOFIČ
por. Bačar
STANI TRG št. 28.

Modni salon
častitljiv damam priporoča
: klobuke :
le najfinejšega okusa
Jda Škof - Vanek
:: Pod Tranc. ::
žalni klobuki vedno pri-
pravljeni. Žako tudi venci
s trakovi in razne cvetlice,
:: doma izgotovljene. ::

Ateliere „Viktor“
fotografski umetni zavod
Beethovenove ulice štev. 7.

Orehe

IV. A. Hartmanna naslednik Avg. Tomazič
v Ljubljani, na Marije Terezije cesti št. 2.

Tvrdka priporoča zopet ugodno priliko za nakup praznih, izborno
ohranjenih, močnih in trpežnih

, sodov od finega špirita“

deloma enkrat rabljenih, deloma popolnoma novih od 300 do 400 litrov
in od 600 do 700 litrov, večje množine po nizkih cenah, takoj
dobavni.

3750

*Krasne damske klobuke
kakor tudi za deklice in otroke,*

*najnovejše mode, v največji izbiri,
po zelo ugodnih cenah*

Modni salon P. Magdić

Ljubljana, nasproti glavne pošte.

8550

Narodna Knjigarna

Prešernova ulica štev. 7 v Ljubljani Prešernova ulica štev. 7

z druženja s

trgovino s papirjem, s pisalnimi, risalnimi in šolskimi potrebščinami

priporoča slovenskemu občinstvu svojo bogato zalogo kancelijskega,
komptearskega, risarskega, slikarskega in šolskega blaga . . .

načelne in ravninske
potrebščine

Črnilniki in uteži

za opremo pisalnih miz, lično izdelani in po najnižjih cenah

Razglednice

umetniške in pokrajinske, ljubljanske in kranjske.
Trgovcem pri večjih naročilih izreden popust.

Narodna knjigarna sprejema tudi naročila na

pisalne stroje

----- vseh sistemov -----
po tovarniških cenah;
dalje naročila na

vsakovrstne tiskovine

namreč zavite, vizitace, oznanila, fakture,
trgovska pisma itd. itd.

Trgovske knjige
vseh vrst od najpriprostejih do najfinjejših vsake velikosti.

Mape

za shranjevanje trgovskih pisem.

Zavitki

vseh vrst in vseh velikosti, barvasti in beli.
Sprejemajo se tudi naročila na zavitke s tiskano firmo.

Šolski zvezki

vseh vrst, domačega izdelka in iz drugih tovarn.
Trgovci dobe poseben popust.

Pisalne in risalne

potrebščine

peresa, držala, svinčnike, radirke, risalni papir, risalne

priprave, črtala, trikotniki, palete, čopiči, tuši in barve.

Tinte

najpriprostejše in najfinješe, črne, vijolčaste in barvaste.

Solske mape

iz platna in iz usnja ter jermenja za knjige.

Mape za zvezke.

Kasete

s pisemskim papirjem avstrijskega in inozemskega izvora
v vseh velikostih, za dame in za gospode, za na-
vadno rabo in tudi za darila.

Albumi

za slike, razglednice in poezije.